

AvlsNytt

A pig is shown in profile on the left, looking up towards the sky. The sky is filled with a vibrant green aurora borealis. In the center of the sky, Santa Claus is flying through the aurora, pulled by a team of reindeer. The background features a dark, rocky landscape with a body of water in the distance.

Norsvin ønsker
alle en riktig
god jul og
et godt nytt år!

Hamar desember 2023

Nå som det er på tampen av året, gjør jeg meg visse tanker om hvordan året har vært for Norsvin, for avlsavdelingen og de norske avlsbesetningene, spesielt for foredlingsbesetningene. I år har vi feiret 60-årsjubileum for det organiserte avlsarbeidet og etableringen av landsvin foredlingsbesetningene. For en reise det har vært, med betydningsfulle bidrag fra mange dyktige foredlingsbesetninger opp gjennom tiden! 60-årsjubileet preget selvfølgelig en stor del av avlsbesetningsmøtet i år, og vi setter stor pris på at den store oppslutningen. Det er en viktig møteplass for oss alle! Et visst vemod var det også i år, i og med at flere av foredlingsbesetningene gir seg i løpet av 2024 når kravet om SPF innføres. En stor og oppriktig takk til dere alle! Samtidig er det flere nye foredlingsbesetninger som har startet opp og er i ferd med å etablere seg. Det ser ut til at de er godt i gang og vi ønsker lykke til!

2024 blir et spesielt år på mange måter. Den absolutt største begivenheten, og det som det knytter seg aller størst spenning til, blir åpningen vår nye og topp moderne råneteststasjon på Budor. Det vil skje i juni måned og alle avlsbesetningene vil bli invitert til åpningen. Så langt går alt etter planen, og vi er i rute. I tiden som kommer vil det bli flere endringer, både som følge av at Delta får SPF status, men også nye avlstiltak skal innføres og vi må tilpasse

oss nye verktøy og ny teknologi. Dette skal vi imidlertid få til sammen, og det er viktig med god kommunikasjon mellom besetningene, avlskonsulentene, administrasjonen i Norsvin og alle andre aktører som dere som er avlsbesetninger må forholde dere til i hverdagen.

De første seks månedene som avlssjef har vært hektiske og læringskurven har vært bratt! Men, som jeg nevnte på avlsbesetningsmøtet, har jeg et stort ønske om å bli kjent med dere og arbeidshverdagen deres. Jeg ser derfor fram til teamsmøter med dere utover i 2024, og jeg vil også forsøke å få deltatt på noen av ERFA-møtene med foredlingsbesetningene. Jeg har fått flere invitasjoner til å komme på besøk, noe jeg setter stor pris på, og jeg har som mål å gjennomføre noen av dem i året som kommer.

Til slutt vil jeg takke dere alle for solid innsats i 2023 og ønsker dere en god jul og et godt nytt år!

Torunn

Endring i avlsmålet

Som tidligere annonsert, endrer vi avlsmålet 21. desember (med virkning fra 22. desember). Den viktigste endringen er at avlsverdiene for kjøttkvalitet er betydelig forbedret. I tillegg inkluderer vi nå også to nye enkeltgener på landsvin, et gen (KIT) for farge og også et gen (DMD) for kjøttkvalitet. De viktigste endringene ellers er noe redusert vekt på tilvekst hos duroc, noe som betyr at fôrforbruk blir relativt sett litt viktigere. For landsvin bremser vi opp framgangen for fødte og legger desto mer vekt på overlevelse. Vi hadde håpet også å kunne inkludere nye avlsverdier for eksteriør i denne oppdateringen, men det nådde vi dessverre ikke å få på plass. Dermed blir det en ny justering på nyåret (i januar eller februar), men denne blir ikke like stor.

I gjennomsnitt forventer vi at avlsverdiene for landsvin og duroc falle med henholdsvis 1,3 og 1,6 poeng. Korrelasjonen mellom nye og gamle avlsverdier er 0,94 for landsvin og 0,95 for duroc, så vi forventer en del omrangering av dyr.

Nytt avlstiltak i landsvin foredlingsbesetningene

-veiing ved 70 dager og bingeregistrering

Som det ble informert om på avlsbesetningsmøtet, ønsker Norsvin at landsvin foredlingsbesetningene skal begynne med 70 dagers veiing, tilsvarende det durocbesetningene gjør i dag. Det innebærer både å veie og registrere bingepå grisen ved ca. 70 dagers alder, ved tidspunktet da grisen blir satt inn i framføringsavdelingen. Alle skal få tilbud om en automatisk vektavlesingsboks som både kan brukes ved 3 ukers veiing og ved 70 dagers veiing. Det tar imidlertid litt tid å produsere disse boksene, derfor blir innføringen gjort fortløpende etter hvert som dere mottar vektavlesningsboksen og får en gjennomgang med avlskonsulenten. Når boksen er mottatt og dere har fått opplæring i bruken av denne, vil det være obligatorisk å gjøre 70 dagers veiing og bingeregistrering. Vi kommer til å tilby de første vektavlesingsboksene til durocbesetningene, deretter landsvinbesetningene.

Hvis du ønsker å benytte vektavlesingsboksen, må både 3 ukers vekter og 70 dagers veiing gjøres i ToNo. Enkelte må bytte til ny smågrisvekt for å få brukt vektavlesningsboksen. Det samme gjelder vektodet på unggrismålingsvekta (Bjerringbrovekta). Vektavlesningsboksen skal gjøre 3 ukers veiing, 70 dagers veiing og unggrismåling litt raskere og sikrere, men det er ikke obligatorisk å bruke boksen. Dere kan gjerne gjøre alle registreringene manuelt. Det blir imidlertid obligatorisk for alle å gjøre 70 dagers registreringer. Dersom dere må kjøpe ny smågrisvekt, finansierer Norsvin 50 % av denne vekta. Vekthode på unggrismålingsvekta betales av produsent.

Veiing ved 70 dager og bingeregistrering vil være tema på første teamsmøte med foredlingsbesetningene, torsdag 25. januar kl. 10.00.

Dersom dere har spørsmål, ta kontakt med Lars Terje Bogevik, epost lars.terje.bogevik@norsvin.no, tlf. 934 84 698.

Identifisering/navngiving av puljer i Ingris

Som vi har informert om tidligere, må alle begynne med å registrere **unike puljenavn** i Ingris. Puljene registreres med årstall og forventet grisingsuke, slik: **ÅÅUU**, eventuelt med puljennummeret bak: **ÅÅUUP**. Med årstall blir puljene enklere å sortere i ulike rapporter. Puljenavnet skal ikke inneholde verken

bindestrek, skråstrek eller andre spesialtegn. Eksempel: Hvis en pulje har forventet grising i uke 2 i 2024, blir da navnet på pulja 2402. Siden dette er første puljen i året, blir navnet på pulja 24021, hvis man ønsker å ha med puljennummeret i navnet.

Oppgradert bestillingsside for elitesæd

Innen utgangen av februar 2024 forventer vi å ha på plass en oppgradert bestillingsløsning for elitesæd for foredlingsbesetningene. Oppgraderingen inkluderer en ny fordelingsalgoritme som skal sørge for at sæden automatisk blir rettferdig fordelt. I tillegg vil dere få en ordrebekreftelse tilsendt så fort fordelingen er gjort.

Denne vil fortelle, ikke bare hva dere har bestilt, men også hva som er på vei i sædpakka! Vi forventer at disse endringene skal føre til at vi får utnyttet eliterånene våre enda bedre enn i dag!

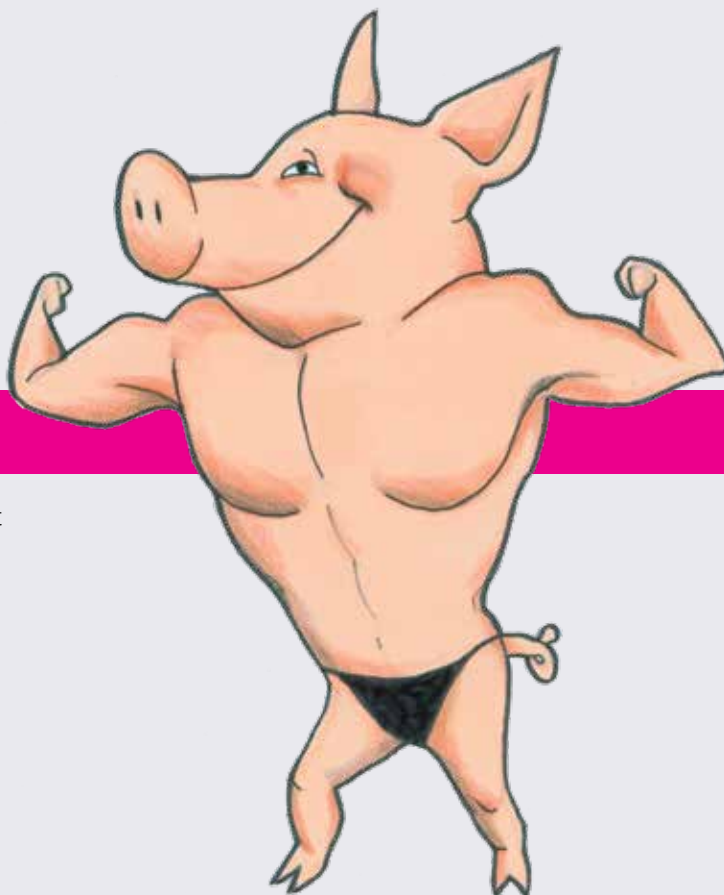
Registrering av produksjonsdato for sæd

Det har allerede kommet inn data på produksjonsdato (dato sæd) ved registrering av bedekning og det er bra! Fra 1. januar 2024 er det obligatorisk for foredlingsbesetningene og egenrekrutterende formeringsbesetninger å registrere produksjonsdatoen for sæd.

Hensikten med tiltaket er å kunne spore sæduttaket og rånen til bedekningen og fruktbarhetsresultatene. Vi viser for øvrig til epost sendt til foredlings- og de egenrekrutterende formeringsbesetningene 15.11.23.

Defekter

Husk å registrere defekter når de oppdages på grisen! Som vist på avlsbesetningsmøtet, bruker vi defektdataene til avlsverdier, avlskode (nedgradering av dyr), statistikker og for å finne genetiske markører. Hvis dere oppdager nye defekter eller er usikker på hvilken defekt dyret har, send gjerne en beskrivelse, og helst med bilde, til ina.ranberg@norsvin.no.

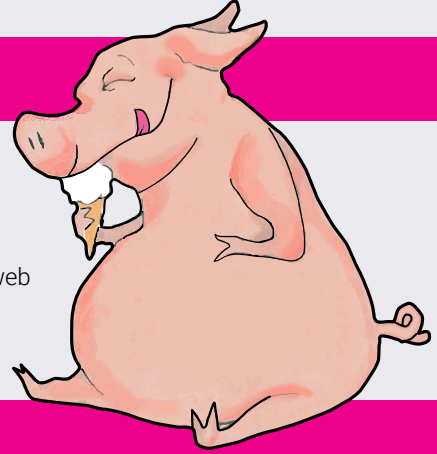

Omskriving av avlsbesetningsoppgjørene

I løpet av året skal alle avlsbesetningsoppgjørene skrives om i et nytt program som heter R. Oppgjørene er ganske så kompliserte, så dette vil ta mye tid. Parallelt vil vi revidere oppgjørene, og dette vil bli tema i Avlsrådet kommende år. Noen egenskaper er ikke lenger relevante og vil bli erstattet av andre, mer aktuelle egenskaper. Det blir imidlertid ingen endringer av egenskapene i inneværende oppgjørsår.

Alle avlsbesetningene er over på API

Det overføres regelmessig avlsdata fra avlsbesetningene til PigBase, avlsdatabasen i Nederland. I løpet av høsten har vi flyttet alle avlsbesetningene til en ny plattform for overføring av data, API. Med denne løsningen blir data overført hver time, og gir en raskere og mer stabil dataoverføring. Data dere legger inn i Ingris, skal vises i Breedingweb fra ca. kl. 06.00 dagen etter.

Teamsmøter med avlsbesetningene

I 2024 har vi satt opp teamsmøter med foredlingsbesetningene siste torsdag i måneden, fra kl. 10.00 til 11.00. Første teamsmøte blir torsdag 25. januar kl. 10.00. Alle foredlingsbesetningene inviteres til å delta.

Vi vil også sette opp teamsmøter for formeringsbesetningene, og vi planlegger for et møte pr. kvartal. Vi kommer tilbake med datoene i en egen epost.

Vi tar opp et tema pr. møte, men det settes av god til å stille spørsmål om det dere ønsker også, og det er det viktigste med disse møtene.

Inntransport av testrånere i julen

På grunn av røde dager, vurdering av beredskap over fjellet og overføring av rånere til Omega i romjula, **blir det ingen inntransport av testrånere fra Rogaland i uke 52 (25.-31. desember)**. Det betyr at besetningene på Rogalandsruta: Bratland, Ree, Bjorland, Bø, Silde og Håheim **må levere gris i uke 2**. For de øvrige besetningene, vil inntransporten gå som normalt. Husk påmeldingsfristen som er torsdag innen kl. 15.00.

ERFA-møter i 2024

Vi er i gang med planlegging av ERFA-møter med foredlingsbesetningene. Disse møtene vil bli arrangert i løpet av vinteren. For landsvin foredling blir det 1 møte i region midt, 2 i region vest og 2 i region øst. For durocbesetningene blir det arrangert 2 ERFA-møter. Dere vil få invitasjon på epost.

ToNo

Vi vil gjøre oppmerksom på at fra 1. januar vil ikke Androidversjoner lavere enn Android 6.0 nødvendigvis fungere med ToNo-applikasjonen. Dette betyr at dere som bruker ToNo på gamle enheter må skifte ut enheten for å kunne bruke ToNo.

Informasjon om hvilken Androidversjon du har, finner du under: Innstillinger/ om enheten (evt. om telefonen)/ Programvareinformasjon/

Kontaktpersoner

Kontaktpersoner i avlsavdelingen i julen. I utgangspunktet har alle i administrasjonen ferie i romjulen i år (onsdag-fredag), men følgene kan nås på telefon ved behov: **Tove Olsbyengen**, tlf. 95155020 eller **Dan Olsen**, tlf. 99647539

Sædbestilling i julen

Oversikt over sæduttak og bestillingsfrister i julen, finner dere på [Norsvins hjemmeside](#).

Rapport fra Norsvins korrespondent på Alfa

Eliterånene på Alfa er nok kjente navn for mange av dere, her har vi to av dem:

Landsvinrånen Kaktus er en av de minst bereiste rånene på Alfa. Han er født i Stange i Innlandet hos Ole Bjarne og Eli Enger, og reiste snaue 14 km for å komme til teststasjonen Delta. Da han var ferdig der, ble det en mil til på bil for å komme seg til karantenen og deretter til seminstantasjonen Alfa.

Landsvinrånen Kaktus er en av de minst bereiste rånene på Alfa. Han er født i Stange i Innlandet hos Ole Bjarne og Eli Enger, og reiste snaue 14 km for å komme til teststasjonen Delta. Da han var ferdig der, ble det en mil til på bil for å komme seg til karantenen og deretter til seminstantasjonen Alfa.

Når rånene står i karantenen, blir de trent til å ri på fantom, og sæd kvaliteten blir kontrollert. Kaktus fikk tidlig et godkjent uttak her, og dermed kunne han lene seg tilbake og slappe av mens han ventet på å komme til Alfa, der elitestatusen var sikret. Han kom inn hit i november, og har til nå hatt 9 uttak som er sendt ut som elitesæd. Han er en koselig og sosial râne, derfor var det ikke lett å få tatt bilde av han, helst skulle han helt opp i kameralinsa!

Rånen Bacon er opprinnelig trønder og ble født hos Even Landrø. Han hadde dermed en mye lengre reisevei før han kom seg inn på Alfa. Han hadde også en mer kronglete start på veien til elitestatus. Når kvaliteten på et sæduttak kontrolleres, er det bare en viss andel sædceller med feil som aksepteres. Går det over grensa, blir uttaket kassert. I motsetning til på rånene selv, vil vi ikke ha krøll på halen på sædcellene. Bacon hadde både krøll og dråper på sine, og flere av de tidlige uttakene ble kassert.

Heldigvis, er det mye som kan rette seg med alderen, og i dag leverer han stabilt gode uttak som forhåpentligvis vil produsere mange nye eliteråner! Bacon er for øvrig sønn av Brikke, som hadde en lang karriere som elite på Alfa. Han kan dermed skryte av å være del av den største søskenflokken på Alfa, hele 8 rånere her har Brikke som far.

